

Mitul lui Sisif sau de ce ne alegem mereu acelasi partener

Florin Ujog

Nimeni in toata Grecia nu se putea masura in viclenie, siretenie si istetime cu Sisif, el a contribuit la dezvoltarea navigatiei si a comerțului, insa s-a dovedit a fi avar si inselator, violand legile ospitalitatii prin uciderea calatorilor care-i cadeau in mana. Datorita sireteniei, acesta stransese bogatii fara numar in Corint si faima despre comorile lui se raspandise pana departe.

Egina, fiica lui Asope, a fost răpită de Zeus . Tatăl, uimit de această dispariție, i s-a plâns lui Sisif. Acesta, care știa de răpire, i-a făgăduit lui Asope să-i spună totul, cu condiția ca el să dea apă citadelei Corintului. Nu s-a temut de fulgerele cerești și a ales binecuvântarea apei.

Pentru ca nu a stiut sa pastreze tacerea cu privire la rapirea Aeginei de catre Zeus, acesta din urma i-a ordonat lui Thanatos, zeul mortii, sa il inlantuiasca pe Sisif in Tartar. Cand Thanatos, intunecatul zeu al mortii, veni la el sa-l ia in trista imparatie a lui Hades, Sisif, care presimțise acest lucru incearca sa il pacaleasca pe Thanatos, cerandu-i sa ii arate cum functioneaza lanturile care ii erau dedicate. Spre uimirea tuturor , Thanatos cade in capcana si ramane inlantuit in Tartar. Din clipa aceea, pe pamant nu mai muri nimeni. Nicaieri nu se mai faceau inmormantari bogate si nu se mai aduceau nici jertfe zeilor din imparatia subpamanteana. Randuirea pe care Zeus o statornicise pe pamant fusese incalcata. Atunci Zeus, stapanul tunetelor, il trimise la Sisif pe Ares, puternicul zeu al razboiului. Acesta il elibera din lanturi pe Thanatos care ii smulse lui Sisif sufletul si-l duse in imparatia umbrelor celor morti.

Dar si acolo, Sisif cel siret stiu sa iasa din incurcatura. El ii spusese sotiei sa nu-i ingroape trupul si sa nu aduca jertfe zeilor subpamanteni. Aceasta ii indeplini dorinta. Hadeus si Persefone asteptara mult si bine jertfele de inmormantare, dar zadarnic. In cele din urma, Sisif se apropie de tronul lui Hades si-i zise stapanitorului imparatiei mortilor:

- O, stapanule al sufletelor mortilor, mare Hades, tu care esti deopotrivă de puternic cu Zeus, lasa-ma sa plec pe pamantul plin de lumina. Voi porunci sotiei mele sa-ti aduca jertfe bogate si apoi ma voi intoarce in imparatia umbrelor.

Astfel il amagi Sisif pe marele Hades, care ii dadu drumul pe pamant. De buna seama, Sisif nu se mai intoarse in imparatia lui Hades, ci ramase in palatul lui falnic, unde se tinea de vesele ospete, bucuros ca e singurul dintre muritori care izbutise sa se intoarca din intunecoasa imparatie a umbrelor.

Hades se manie nespuse si-l trimise din nou pe Thanatos sa-i aduca sufletul lui Sisif. Zeul mortii se duse la palatul celui mai saret dintre muritori, pe care-l gasi la un ospat imbelsugat. Zeul mortii, pe care-l urase atat oamenii cat si zeii, ii smulse sufletul lui Sisif care zbura pentru totdeauna in imparatia umbrelor.

Pentru indrazneala de a se socoti mai istet si mai viclean decat zeii, Sisif a fost condamnat pe vecnicie sa impinga un bolovan urias pana aproape de varful unui deal, fara a reusi sa atinga varful. Imediat ce Sisif pare ca isi termina cauza, bolovanul o ia la vale, iar munca trebuie luata de la capat."

Experienta de *a-fi-in-lume* ne-a impins pe fiecare intr-o perioada pe scena vietii sa jucam rolul lui Sisif intr-un fel sau altul. In relatiile de cuplu de obicei este jucat la perfectie prin alegerea aceleiasi tipologii de partener sau complacerea intr-o relatie complet toxica. Fiecare probabil am cunoscut la viata noastra cel putin o persoana care se afla intr-o relatie toxica din care „nu putea iesi” si care spunea de obicei ca „se simte captiv(a) in relatie” si/sau „nu gaseste nici o cale de scapare”. Psihanalistii numesc asta negare iar existentialistii in frunte cu Jean Paul Sartre i-au atribuit numele de Rea Credinta (*mauvaise foi* in franceza). Aceste persoane fac orice pentru a scapa de ideea singuratatii, inclusiv a se minti singuri ca sunt fie blocati in relatie, sau chiar opusul – relatia merge perfect, cu toate ca partenerul de cuplu simte nevoia dupa cateva beri sa se descarce in relatie prin identificarea cu Leonard Doroftei.

A doua tipologie se refera la acele persoane care gasesc mereu acelasi partener (de cele mai multe ori pe cineva care nu este disponibil emotional). Aceste persoane, la fel ca bietul Sisif, cand cred ca au reusit sa ajunga in varful dealului, se trezesc din nou la fund, fiind nevoiti sa impinga din nou pana in varf bolovanul (si nu ma refer la partener/partenera cand zic de bolovan). Finalul de obicei in aceste relatii este unul de obicei destul de tragic, o parte din aceste persoane sfarsind prin adoptarea unei atitudini cinice cu privire la relatiile intersexuale, atitudine ce va avea consecinte maligne asupra celorlalte aspecte ale vietii, de la nivel interpersonal general (agresivitatea latentă devine frustrare care

va fi descarcata cel mai probabil pe cei apropiati) pana la nivel existential: „oare soarta mea chiar este sa traiesc si sa mor singur?”.

Cum reusesc aceste persoane sa ajunga sa depuna mereu aceeasi munca sisifica? Majoritatea teoriilor ne indica faptul ca are de-a face cu Stina de Sine.

De obicei cand auzim de stima de sine, nu are asa un impact major asupra noastra. Cu totii (sau cel putin cea mai mare parte dintre noi) avem o igiena corespunzatoare, imbracaminte adecvata, maniere, etc; prin urmare avem o idee la nivel macro despre ce inseamna aceasta stima de sine. In momentul in care ne orientam la nivel micro si despicam stima de sine in componentele ei de baza, atunci, paradoxal, avem o imagine de ansamblu mult mai vasta. Componentele sale sunt:

1. Iubirea de sine
2. Conceptia de sine
3. Increderea de sine

Iubirea de sine (care este aproape tot timpul confundata cu narcisismul) se refera defapt la nivelul de siguranta care se afla la nivel de mediu familial si la cat de in siguranta ne simtim in relatie cu cei cu care relationam. Va puteti da seama ca iubirea de sine a unui copil care a crescut cu parinti care il incurajau si il sustineau emotional este semnificativ diferita fata de iubirea de sine a unui copil care a crescut intr-un mediu in care parintii fie erau absenti emotionali fie erau agresivi din punct de vedere fizic cat si emotional. Persoanele cu o iubire scazuta de sine de obicei au un pattern comun: aleg acelasi partener sau raman in aceeasi relatie toxica **pentru ca ei considera ca nu vor avea parte de ceva mai bun de atat.**

Conceptia de Sine se refera la asteptarile pe care le avem fata de noi insine. Foarte multe persoane sunt blocate in idei si credinte care deseori trec de pragul realitatii si ajung la nivel fantezic. Persoanele cu o conceptie de sine din sfera patologica de obicei, din cauza unei iubiri de sine scazute, vor incerca sa supracompenseze prin cerinte si expectante nerealiste atat la adresa lor cat si la adresa celorlalti. La relatiile de cuplu, aceasta tipologie va transmite intr-un fel sau altul ca nici o persoana nu este destul de potrivita pentru a fi intr-o relatie cu ei/ele. Au o lista de cerinte conceputa special ca **mecanism de aparare**. Astfel, inconstient alunga orice potential partener/partenera datorita fricii ascunse **ca ei nu vor fi destul de buni pentru cerintele respectivului/respectivei partener sau partenere.**

Increderea de sine are la baza ideea de competentă. Stiu ca pot, sunt in stare, sunt capabil. Aceasta de obicei vine in urma suceselor personale in diverse aspecte ale vietii iar in relatiile de cuplu

vine in urma experientelor placute care ne-au impactat si care depasesc numarul experientelor neplacute care la fel, ne-au impactat. Sfera patologica se rasfrange asupra acelor persoane care au fost „handicapate” din punct de vedere psihologic. Acestor persoane nu li s-a permis niciodata sa munceasca pentru a obtine ceva. De obicei li s-a oferit totul pe tava, iar atunci cand au incercat sa faca ceva pe cont propriu (da, este o nevoie fundamental umana!), nu li s-a permis deoarece figurile parentale au preferat „sa le scuteasca de suferinta”. In general parintii acestora nu ii lasa sa iasa nici foarte des din casa, prin urmare, nici abilitatile sociale nu sunt foarte dezvoltate. Prin urmare, vor descoperi mai tarziu, de obicei in adolescenta, uneori chiar mai devreme, ca le este destul de greu sa gestioneze respingerea si esecul, putand duce in timp, dupa experiente neplacute repetate, la comportamente autodistructive: consum de alcool/tutun in exces, cinism, ranchiuna, etc. si astfel incepe un efect de domino si asupra celorlalte doua componente ale stimei de sine.

Nimeni nu este perfect si nimeni nu are o stima de sine 100% intacta 100% din timp. Cu totii avem slabiciuni, frici, lucruri de care ne este rusine. In momentul in care invatam sa ni le acceptam si sa ne dam voie sa traим imperfect dar sinceri cu noi insine, atunci exista o foarte mare probabilitate ca stima noastra de sine sa fie intacta. A avea curajul sa traiesti imperfect nu este cumva, paradoxal, cel mai curajos si increzator mod de a trai? Oare a fi confortabili cu noi insine asa imperfecti cum suntem nu este defapt modul de *a-fi-in-lume* cel mai potrivit? Fiecare insa avem dreptul de a trai asa cum consideram noi ca este mai bine pana la urma.

Egiptenii credeau ca in viata de apoi, in fata lui Osiris li se vor pune doua intrebari:

- Ai adus fericire?
- Ai gasit fericire?